

Anabi Iliasu

The history of the prophet Elijah in Illo Busa
as recorded in the books of the prophets:
1 Kings 16:29 - 19:21 and 2 Kings 1:1 – 2:18.

Kianɔ Takada Kaaku

Isila'ilanɔ kia Ahabu

Yahudanɔ kia Asa kpatabena wɛ bapia piasaideũ akũ ɔmeli ne Ahabu gɔ Isila'ilanɔ kia ũ, à kpatabè Samalia wɛ bao weεpia. À yã pɔ Deke ba yidio kɛ a de gbɛ pɔ dònɛ εenɔla piki. Zεna kũ Nεba ne Yeloboamu duunkenado di kεne peke ũo, akũ à Sidɔdenɔ kia Ebaali nεnɔgbɛ Yezabeli sè na ũ, akũ à ɔdò zɔbena Baalinewa, iku a tɔ si. À kpe dò Baali pine Samalia, akũ à a sa'okii kɛ kpé piū. À Asetaati lí pèteũ dɔ, à sùka à Deke Isila'ilanɔ Lua pɔ fɛ a de Isila'ila kia pɔ dònɛ εenɔla piki.

Ahabu gɔ Beteli gbɛ Hieli Yaliko kɛkɛ. Pɔ à a bii zinnapète, akũ a nεnɔgɔn kaaku Abilamu gà. Pɔ à a gile gambunɔ pète, akũ a ne zadi Segubu gà, lapɔ Deke ò Nuni ne Yosuane à òba.

Kɔnganɔ anabi Iliasu gwana

Tisεbe gbɛ Iliasu bò a bewa Gileada busuū, à gɛe à kia Ahabu lè à ò: Kũ Deke Isila'ilanɔ Lua pɔ máda zɔbenɛ tɔdo, sena zaa wɛ diū fii da kpao, legū da mao. Sema gɔ pɔ ma ò baasio.

Akũ Deke yã'ò Iliasune à ò: Fete ñ ge zite ɔdi, ndí ute Keliti swawεũ Uudɛ kpele, ndíkũ swa pi í mi. Ma ò kɔnganɔne ankũ n gwa gũ. Akũ à gɛe à kɛ lapɔ Deke òneba, a ku Keliti

swawēñ Uudē kpēle. Kōnganç dìkū mōne kū bulodido kū nōbōdo kōnkō kū ɔkōsido, akū ìkū swa pì í mi.

Salepata gyaanç Iliasu gwana

Gçç pia kpē swa pì í bà, pç legū dá ma bùsu piúo yādi. Akū Deke yā'ònè à ò: Fete ñ ge Salepata, Sidō seé, ndíkū ku gū. Ma dì gyaanç takaside kene àkū n gwa gū. Akū à fète ada ge Salepata. Pç à kà bii pì lewa, à gyaanç ke lè, ada yaka we gū. Akū Iliasu lezù gyaanç pidi à ò: Ge ñ mōmea kū ído, baa yōnkōn, mà mi. Pç ada ge dādi, Iliasu sùka à lezùdi à ò: Ndí mōmea kū bulodi mikonado dō. Akū nōgbē pì òne: Kū Deke n Lua tɔdo, baa kaa maba vĩo, sema wititi ɔkū do pẽnañ kū nisi yōnkōnnado tuuñ baasio. A yàka máda we di, mí tá be mà pɔbena kedo wà be kū ma nedo, wíkū ga dā. Akū Iliasu òne: Su ñ to vĩa n kūo. Ge ñ ke lapç n òba, esõ kaa kedo yōnkōn ñ mōdomea gĩa, ndí basa ñ n pç ke kū n nedo. Zaapç Deke Isila'ilanc Lua ò wititi da laka pẽnañ, mí nisi da laka tuu piúo ee gçç pç àa to legū ma bùsu la ge à ka. Gyaanç pì gèè à kè lapç Iliasu òneba, akū andá pɔbe maka ee gçç ūkpa, akū kū a bedenɔdo kū Iliasudo. Wititi di laka pẽna piúo, mí nisi di laka tuu piúo, lapç Deke ò Iliasune à òba.

Bee kpē nōgbē pì ne dá gyāke. Pç gyā pì gbāakù maamaa, akū ne pì gà. Akū nōgbē pì ò Iliasune: Lua gbē, bó mí wá kakai, akū n mɔ ma bewai? N mɔ ma duuna yā dɔdi Luañ, zaapç à ma né de ya? Akū Iliasu òne: Ñ n ne pì kpama. Akū à ne pì sì nōgbē pì ɔzĩ, à dèdèdo kpèdinakõla kpè'ee pç à pìtañ. À a wùtè a wutebɔwa gū, akū à wikipè Dekewa à ò: Deke ma Lua, mɔkɔn

mí n tò gyaanc pɔ ma pita a bewa né gà, n pɔsi kpàdi ya? Akū à kua dì nɔgɔna piwa gẽn aakõ, à wikipè Dekewa à ò: Deke ma Lua, to a unde suka à su a mebaasiũ. Deke Iliasu wikipena mà, akū unde sùka à sù ne pì mebaasiũ, à vù. Pɔ Iliasu nɔgɔna pì sè à pítado, à gèdo kpu, akū à a kpà a dawa à ò: Gwa, n né b  e! Akū nɔgb   pì ò Iliasune: Má d   sà pɔ Lua gb  n n ū. Deke y   pɔ b   n le   s  anae.

Iliasu k   Obadiado

Iliasu g  cipiak   g  . A w   aak  deu ak   Deke y  'one à ò: Ge ñ n g  na m   Ahabune, mí to leg   ma a busu  . Ak   Iliasu f  te ada ge a g  na m  di Ahabune.

N  a s   à p  s  k   Samalia, ak   Ahabu à a be y  kekenna Obadia sisi. Obadia pì s   ì mikute Dekene maamaa. G   p   Yezabeli dá Deke anabino d  de, Obadia an sete gb  n bas  o, à an ute gbewen  u gb  n bapiakwikwi, ak   à an gwa k   p  benado k   ído. Ak   Ahabu ò Obadiane: W   lika b  su pi   piki w   ge gb  in   k  ia k   swawen  do piki. W  dik   d  o t   w   s   le w   w   s  n   k   w   faagan  do gwado. Ak   an b  su kpaat   k  n  , an baapiki a z   s  . P   Obadia kp  k   k   Iliasudo ze  , à a d  , ak   à w  t   a n  sewa à ò: Ma deke Iliasu, m  k  n dia? Iliasu w  n   à ò: Maak  e! Ge ñ o n deken   ma su. Ak   Obadia ò: Taali kpete ma k  , ak   n  da maak   n z  benna na Ahabune a   z   à ma dei? K   Deke n Lua t  do bui ke k   b  su ke ku p   ma deke gi gb  n   z  dimm   an n w  teo. T   w   ò mba ku g  o, ì to an o an s   k   pekedo. Ak   n  da om  a s   mà ge mà o ma deke Ahabune n su ya? T   ma g  te, maak   d   gu p   Deke Nina da n se à

tandoo. Tó ma gée ma ò Ahabune, mí i n leo, àa ma dëe. Maakū n zəbenna sõ ma mikùtë Dekene zaa ma ausugoo. Ma deke Iliasu, pɔ Yezabeli dá Deke anabino dëde, ndi yā pɔ ma kë mao de? Maakū mí ma an gbēkeno sète gbēn basoo, ma an ute gbewenoo gbēn bapiakwíki, ma an gwa kū pōbenado kū ído. Akū nida oméa sà mà ge mà o ma deke Ahabune n su ya? Àa ma dë. Akū Iliasu ò: Kū Deke Zikannanoo pɔ máda zəbeno tōdo maa ge à ma e gbāa.

Iliasu kū tāadenodo ku Kaameli gbesīsī musu

Akū Obadia gèe à dà Ahabule, à yā pì òne, akū Ahabu gèe dadi Iliasule. Pɔ Ahabu Iliasu è, à òne: Isila'ila busudenna, mokōnn di ya? Akū Iliasu ò: I ke maakū mí ma Isila'ila bùsu dèo, mokōn kū n mae bedenodo aakūno mí a dè, zaapɔ a pākpà Deke yādinanodi, á te Baalidi. Isila'ilano sisi piki sà an kakaamadi Kaameli gbesīsī musu kōa kū Baali tāade gbēn oaa pia kū bapiakwinodo kū Asetaati tāade gbēn oaa pia pɔ andì pɔbe kū Zezabelidonodo.

Ahabu Isila'ilano sisi piki, akū à tāade pinɔ kàkaa Kaameli gbesīsī musu. Akū Iliasu nà Isila'ilano see à an lá à ò: Áakū yā kūna ɔkpəadi ee bɔezī ni? Tó Deke mí Lua ū, à tedi. Tó Baalie sõ, à tedi. Andi yāke oneo, akū Iliasu ònné: Deke anabino guaū maakū mí ma gō ma do. Baali tāadeno sõ an gbēn oaa pia kū bapiakwido. À zusa kpawá men pia, tāade pinɔ dí a mendo se an zōezōe an ka yàkala, an su an tekawao. Maakū sõ maa a do kéké, mí ka yàkala, maa tekawa sõ. Ankūno an Baali tō si, maakū sõ maa Deke tō si. An gbē pɔ yā mà à tesžwa akū

mí Lua ū. Akū gbẽmpiki ò: A maaε! Akū Iliasu ò tāade pīnōne: À zusa mendo se à keke kaaku, zaapɔ aakũnɔ mí dasi. À á deke tɔ si, esɔ́ á su à tekawao. Akū an zusa pɔ wà kpàmmá sì an kèke, akū andá Baali tɔ si zaa kɔnkɔ ee isatẽ gèe à kà midanguaū. Andá ūwã, andá lika sa'okii pɔ an bòdi, andá o: Baali, wá yã ma! Baa kū beedo andi yâke mao, i an yã mao. Pɔ isatẽ kà midanguaū, akū Iliasu dá an yaadɔ à ò: À wikipɛ gbãa, i ke akū mí deke ūo de? A laasoo tà seedo, á dɔ̄ ya? À gèe be kpɛ ya? À gèe biiū ya? Ada i'o, akū áda a vū ya? Akū andá wikipɛ kū kòto gbãado, andá an gĩna lili kū fẽndado kū sɔkedo lapɔ andì keba, ee au dá basi an mebaasiwa. Pɔ aula gèe à pitadi, akū andá yã likaa o ee ɔkɔsi sa'ogɔɔ gèe à kà. Baa kū beedo i yâke onnéo, i an yã mao, i swa dɔ̄ndio.

Akū Iliasu ò painε: À na ma see! Pɔ an nà a see an piki, akū à Deke sa'okii pɔ wà gbò kèke ada bo. À gbè sètε men kwi wεepia Yakubu buinɔ dasi leū. Yakubu an Deke yã'ònε yãa à ò, wàadi one sà Isila'ilala. Pɔ à Deke sa'okii pì bò, akū à wè yɔ à likadi. Wè pì kà à í si lita gẽo takaba. À yàka kà sa'okii pila, à zù pì z̄ez̄ɔe à kà yàka pila à ò: À í tɔ bella siikɔ, í ká sa'obo piwa kū yàka pìdo. Pɔ an tò, akū à ò: À suka à tɔ dɔ. Pɔ an tò, akū à ò: À suka à tɔ à ke gẽn aakɔ. Akū an tò ee gẽn aakɔ. Í pì basì à lika sa'okii pidi ee wè pì pà. ɔkɔsi sa'ogɔɔ an anabi Iliasu nà a see à ò: Deke, Bulaima kū Isiakado kū Isila'ilado Lua, to wà dɔ̄ gbãa pɔ mɔkɔn mí Isila'ilanɔ Lua ū, mí n zɔbennan ma ū, máda yã di ke, pɔ mɔkɔn mí n òmεa yãdi. Ma yã ma Deke! Ma yã ma, pɔ gbẽ dinɔ dɔ̄ n Deke mɔkɔn mí Lua ū, mí nda an sɔ̄

litenné, pɔ an suka an summa. Akū Deke te pìta sa'obo piwa kū yakado kū gbènɔdo kū busudo, an tekū, akū í pɔ ku wè piũ bà. Pɔ gbènɔ è, an wùtè an nesewa an ò: Deke mí Lua ū! Deke mí Lua ū! Akū Iliasu ònné: À Baali tāadenɔ kükū, an gbēke su à wotowáo. Pɔ an an kükū, akū Iliasu gèeñdo Kisõ gusiteū, à an dède gū.

Iliasu ò Ahabune: Ge ñ pɔbe, ndí imi, zaapo ma legū kɔfī mà dɔ. Akū Ahabu gèe ada pɔbe, ada imi. Akū Iliasu dède à gèe Kaameli gbesisí pì musu, à soempete à wenkpète a gbu. À ò a zïkennane: Ge ñ gu gwa teku ɔdi. Akū à gèe à gwà. Pɔ à sù, à ò: Peke ba ku gūo. Akū Iliasu òne à suka à ge à gwa dɔ, akū à gèe maka ee gën soodo. A gën soopiadeū akū zïkenna pì ò: Ma legūsisina è yɔnkɔn landɔ ɔtaaba, ada fete teku musu. Akū Iliasu òne: Ge ñ o Ahabune à a sɔgo dɔ sɔnɔne, i gëu à pita gbesisíwa ee legū dakū gine. Legū dá sisi busebusé, ënízaga fete, akū legū kwè. Ahabu ku sɔgoū, ada tá Yezeléli. Deke gbää pìta Iliasuwa, akū à a utada kàkaa à kù, à basì à gèe ee Ahabune ee à gèe à kà Yezeléli.

Deke bon mɔna Iliasuwa Holebu

Pɔ Ahabu yã pɔ Iliasu kè dòdɔ Yezabeline piki, lapɔ à tāade pinɔ dède kū fèndado an piki, akū Yezabeli lekpelè kè Iliasuné à ò: Ee zia makaa'i, tó mi kenne lapɔ n kè tāadenɔnebao, tāanɔ yã pásí kemea bëebëe! Akū vĩa Iliasu kù, akū à fete à basì à a gïna bokii wète. Pɔ à kà Beeseba, Yahuda busuū, gū à a zïkenna pì tò, akū à ta'ò gugbangbeū gɔɔ do. À gèe à zìte së lí gbu, akū à wobikè à le à ga à ò: Deke, di mɔma.

Ma se g̃o, zaapɔ maba de ma dezinɔlao. Akū à wùtε ada i'o s̃é lí pì gbu.

Malaika mò gū, à ɔnàwa à ò: Fete ñ pɔbe. Pɔ Iliasu gu gwà, akū à kaa asana kū ituudo è katena a mizī. Akū à pɔbè à imì à sùka à wùtε. Deke Malaika sùka à mò a g̃en piadedi, à ɔnàwa à ò: Fete ñ pɔbe, zaapɔ tá gbāá ñda mo odi. Akū à fete à pɔbè à imì. Pɔbena pì tò à gbāa lè, akū à ta'ò gɔɔ bapia fāatē kū gwāafido ee à gèe à kà Lua gbesisí pɔ wì o Holebu. Pɔ à g̃è ada i gbesisí pì wèü, gū an Deke yā'ònε à ò: Iliasu, bó ñda ke lai? À wènε à ò: Deke Lua Zikannanɔde, ma ze ma gi finini n yā musu, zaapɔ Isila'ilanɔ pākpà n í pɔ kuñdo yādi, akū an an sa'okiiñɔ gbò an n anabinɔ dèdε kū fēndado. Maakū mí g̃o ma do, akū andá ma wete sà. Akū Deke ò: Bo ñ ge ñ ze ma ee gbesisí musu le, mí g̃e n ee.

Ñinizaga gbāa fete, ada gbesisí pino paa, ada gbesinɔ wiwi Deke ee, esɔ̄ Deke ba ku ñni piñoo. Ñni pì kpe tɔɔte lùkpalukpa, esɔ̄ Deke ba ku tɔɔte lukpalukpana piñoo. Tɔɔte lukpalukpana pì kpe sà, tee, esɔ̄ Deke ba ku te piñoo. Te pì kpe yākpāina mí dɔ busebuse. Pɔ Iliasu yā pì mà, à a utada kù a wela, akū à bò à gèe à zè gbewε pì lewa, à mà wà òakūnε: Iliasu, bó ñda ke lai? À wènε à ò: Deke Lua Zikannanɔde, ma ze ma gi finini n yā musu, zaapɔ Isila'ilanɔ pākpà n í pɔ ku ñ do yādi, akū an n sa'okiiñɔ gbò an n anabinɔ dèdε kū fēndado. Maakū mí g̃o ma do, akū andá ma wete sà. Akū Deke ònε: Suka ñ ta Damasaku gugbangbeü. Tó n ka gū, ndí Azaeli di Sulianɔ kia ū, ndí Nimisi tokona Yehu di Isila'ilanɔ kia ū, ndí Abeli Mehɔla gbē Safata né

Elisa di n g  e    anabi   . Gb   p   b   Azaeli f  enda lez  n  , Yehu m   da an d  de. T   an b   Yehu f  enda lez   s  , Elisa m   da an d  de. Baa k   beedo m   Isila'ilan   v   gb  n oaa ssos  o l  e soopia (.). An gb  ke di kute Baaline    lep  wao.

Iliasu Elisa sisina

Ak   Iliasu f  te    b   g  ,    g  e    Safata n   Elisa l  , ada saapa k   zun  do k   a gb  n  do sokon kwi weepia. Ak   m   ku kp  . Ak   Iliasu n   a se  ,    a utada k  la. Ak   Elisa a zun   t   g  ,    basi    te Iliasudi, ak      on  : To m   ge lezadi ma mae k   ma dadowa g  a, m   basa m   mo m   tendi s  . Iliasu   : Ge, nd   suka n   su. N   y   p   ma k  nn   d  . Ak   Elisa s  uka    a z  u pin   z    ,    tek   k   z  u z  keb  n  do, ak      z  u pin   n  bo fufuk      kp   gb  n  wa an s  . Ak      te Iliasudi,    g   a gaakenna   .

Kian   Takada Piade

Iliasu k   kia Aaziado

Ahabu gana kp   M  abun   an g  na s   Isila'ilan  wa. G  o p   Aazia b   zaa a kp  dinak  la taaga   Samalia    l  te, ada gy  ke. Ak      gb  n   z        :    ge Ekeloni t  a Baalizebu ladimea, t   m   aafia le k   gy   dido. Ak   Deke Malaika    Tisebe gb   Iliasun  : F  te n   ge dadi Samalia kia z  nnan  le, n   an la, anda e Lua ba ku Isila'ilila busu  o, ak   and   ge y  ladadi Ekeloni t  a Baalizebuwa ya? A y  di ma    Aazia da f  te wut  b   p   a wut  nawawao,   ga. Ak   Iliasu g  e       maka.

Po zinna pinca suka an ta kia kia, aku a an la a o: A ke laba a suka a sui? Aku an wene an o: Nogonke mi mo a dawale, a owea wa suka wa su, wi onne, Deke o nida e aku ba ku Isila'ila busuuo, aku n gbenc ziyaladi Ekeloni taa Baalizebuwa ya? A yadi nda fete wutebo po ni wutenawawao, nda ga. Aku kia an la a o: Nogona po mo a daale a yahane pi de laba ni? An wene an o: Pekka uta nogona pi dana, mi a baa asane dona. Aku kia o: Tisebe gbey Iliasun nu.

Kia a zikan gbey bapiakwi kuu an don'eodedo zi Iliasu kudi, aku an geee an a le zitena sisimusu. Don'eede pi one: Lua gbey, kia o pita! Iliasu wene a o: To Lua gbey ma u, te bo luabe, i kumma kuu n zikan gbey bapiakwinodo. Aku te bo luabe, a kummam an piki. Aku kia suka a zikan gbey bapiakwi kenku an don'eodedo zi do. Don'eede pi o: Lua gbey, kia o pita kpaaka! Iliasu one: To Lua gbey ma u, te bo luabe, i kumma kuu n zikan gbey bapiakwinodo. Aku Lua te gbeye, a kummam an piki. Aku kia suka a zikan gbey bapiakwi kenku an don'eodedo zi a gen aakode. Don'eede pi geee a kute Iliasune a kutekpene a o: Lua gbey, maakuu kuu n zoben gbey bapiakwi dinodo, ni wa unde towaa. Te bo luabe a kuu gen'eede gbey pia kaakunowa kuu an zikannanodo piki. Tiasa so ma unde tomea. Aku Deke Malaika o Iliasune: Pita ni gedo, su ni viamaneo. Aku a pita, an geee kia pi kia kaa. Aku Iliasu o kia pine: Deke o nda e akuba ku Isila'ila busuuo, aku n gbenc ziyaladi Ekeloni taa Baalizebuwa ya? A yah mi to nda fete wutebo po ni wutenawawao, nda ga. Aku kia Aazia pi ga lapo Deke o Iliasune a oba.

Yahudano kia Yeholamu, Yehosafata ne kpatabena wɛ piadeū an Yolamu zìtē Aazia gɛɛ ū, pɔ Aazia pì ba nənɔgɔna vio yādi. Aazia yā kɔɔnɔ ku Isila'ila kianɔ takada zɔkɔu.

Deke Iliasu sən tanado a kĩa

Lapɔ Deke Iliasu sè kū totodo à sùdo a kĩan di: Pɔ Iliasu kū Elisado bò Giligali, an be zeū. Akū Iliasu ò Elisane: Ze la! Deke ma zĩ Beteli. Akū Elisa ò: Kū Deke tɔdo kū n tɔdo maa kẽmmao. Pɔ andá ge Beteli, akū anabino gãade pɔ ku Betelinɔ an bò an mò an Elisa là an ò: Zaapɔ ní dɔ pɔ Deke dá n deke simma gbāao de? À wènné à ò: Má dɔ. À nite! Akū Iliasu ò Elisane: Ze la! Deke ma zĩ Yaliko. À wène à ò: Kū Deke tɔdo kū n tɔdo maa kẽmmao. Akū an gɛɛ Yaliko. Anabino gãade pɔ ku Yalikono an bò an mò an Elisa là an ò: Zaapɔ ní dɔ pɔ Deke dá n deke simma gbāao de? À wènné à ò: Má dɔe bi! À nite! Akū Iliasu òne: Ze la! Deke ma zĩ Uudẽ. À wène à ò: Kū Deke tɔdo kū n tɔdo maa kẽmmao.

Akū an te kɔdi, anabi gbɛn bapiakwinɔ tɛndi. Pɔ gbɛn pia pinɔ zè Uudẽ lewa, akū anabi pinɔ zè zāu. Akū Iliasu à a utada bò à kpàkī à í lèdo, akū í pì wɛ kɔwa zaa a lela ee a lele à gɔ gu gii ū, akū gbɛn pia pinɔ bùa. Pɔ an bùa, Iliasu Elisa là à ò: Bó n yidi mà kenne ee Lua dakū ma simmai? Elisa wène à ò: To n anabikegbāa pɔ ní vĩ gɔmɛa ee lee pia. Akū Iliasu òne: Yā pɔ n là pì zĩ. Gɔɔ pɔ Lua dá ma simma, tó n ma e, àa gɔnnɛ. Tó ndi ma e sɔo, nda leo. Pɔ andá yā pì o, andá ge maka, akū sɔgo tede kū sɔ tedenɔdo an an kẽ kɔwa, akū Iliasu tà musu kū totodo. Pɔ Elisa è, à wikipè à ò: Ma mae! Ma mae! Ma

Isila'ilano zîkasîgonô kû a sôdenôdo è. I a e dôo, akû à a pôkasanc gâtè à pâa. Iliasu utada pô wòtowa à lète an à sète, akû à sùka à gêe à zè Uudê lewa. À í lè kû Iliasu utada pô à kûna pido à ò: Deke Iliasu Lua ku mái? Pô à í lèdo maka, akû à wè kôwa zaa a lela ee a lele, akû à bùa.

Anabinc gâade pô bò Yalikonô dá gwa, akû an ò: Iliasu anabikegbâa gô Elisane. Akû an mì an dàle an kùtenê an ò: Waakûnô n zôbennanô, wá nôgôn gbâa gbén bapiakwinc vî. An ge an n deke wete. Wìdikû dôo tó Deke Nina a sè à a zù gbesîsî ke musu kó gusite keû. Akû Elisa ò: Á su à an zîo. An nàkewa ee à kène we'i yâ ū, akû à ò: À an zî. Akû an gbén bapiakwi pinô gbèe, an Iliasu wète gô aakô, andi a eo. Pô an sùka an sù, an Elisa lè Yaliko, akû à ònné: Mi oane á su à geoo de?